

EUSKAL-TEATROA DALA-TA

Aspaldiko urtetan erdi-illik edo lo-zorroan dagon Euskal-Teatroa piztu dedin zerbait egin bear genukela uste dut.

Toñibio Alzaga aztu ezifia —gure teatro-gizonik bizkorrena— galdu gendun ezkeroren utsunea, naiz antzerkigille ta naiz antzezlari-buru bezela, ez du inork bete al izan.

Donosti'ko Deklamazio ta Iztunde eskola berriz lanean asia da, ordea, ta geldiro bederen euskal-antzezkizunak eratzen ere bai oitura zarrari jarraituaz.

Orrela, San Tomas eta San Sebastian egunez berriro Teatrojai ederrak eskeñi dizkigute euskal-teatro zaleai, eta arrera bero ta erantzun ona arkitu dute gure artean. Ezin uka beraz bazterretan gogoia ba dagola. Gure gauzetarako giroa ere ontzen ari dana esan diteke. Ez gera batere arritu BEORLEGI ta EGI-LEGOR bikote ospetsuak gaztetan ainbat txalo ta irri-karkara jaso ba dituzte.

Alabaitan aitortu bear dugu ez dala naikoa, zaarrak berri egin nai izatea. Antzezlari gazte ta antzerki berriak bearrezko zaikigu gure teatroari indar emateko.

Nola bataka eta besteak sortu arazi? Ortan dago korapillo ta auzi! «Arian, arian zeatzen da burnia». Ekin lanari!

Lapurdi aldean azken urte auetan euskal-teatro lanean diardutenak ba ditugu. Antzezlari-talde berriak sortu dira; ta an agertu zaigu, alaber antzerkigille oparo ta zorrotz bat: Larzabal apez jauna, komeri ta trajeri askoren idazle artetsua.

Bilbo'n «Txinpartak» deritzan aldratxoa poliki ari da Bizkaï'ko erri askotan bere antzezkizunak agertzen.

Donostia'k guzien gañetik jarri bear luke. Euskal-teatroa emen

sortu zala, Marzelino Soroa'ren aldian, orain larogei urte, esan bait diteke. Ta Donostia'tik berez zabalduko litzake, noski, Gipuzkoa'ko erri aundienetara, lenago gertatzen ikusi gendunez.

EGAN guziok laguntzeko gertu daukazute. Gure bizitz laburrean dagoaneko argitara ditugu: OKILO-MENDI ALKATE Larzabal'en komeri irrisua; ta EZIN EZKONDU ZITEKEN MUTILLA Lizardi zanaren antzerki piñ eta bikaña. Laister J. L.'k neskatxa bakarrentzako tajututako «JOSTUNA» lan berri-berria eskeñiko dizutegu. Beste aldizkariak, batik bat GURE-HERRIA ta EUSKO-GOGOA zenbait antzerki gain-gaiñekoak agertzen ari zaizkigu. Ta ori guzia irakurleak gogoan artu bear dutena da.

Oraingo gazteentzako esan bear dugu gañera, lenagotik ere berak uste duten baiño euskal-antzerki sail aundiagoa bildurik dagola. ANTZERTI zeritzan aldizkariak 50-tik gora argitara zituen; eta an-emen beste lekuetan ateratakoaz batera EUN antzerkira irixten gaituzue. Ez dut esango «EUN EUSKAL-ANTERKI EDER» diranik... baiñan nun aukera ba-dago beintzat. Bai!

Orretarako banan-banan ongi aztertu ta ikasi bear dira ta gero bakoitzak eskatzen duen eran antzeztu.

A zer nolako eginkizun polita litzaken gure neska-mutil gazte ta euskeltzaleentzat...!

Ez da jende geiegi bear. Zortzi ala amar laguneko taldetxoa aski da asiera emateko. Ez dago esan bearrik lenago ekitaldi bateko lan labur eta errezetik astea dala egokiena. Teatro de Camara saiaketa antzera edo. Gerora lan luze ta zailagoak etorriko lirake. Ori bait da garaipeñako bidea.

Amaitzeko ezin utzi diteke aitatu gabe sariketa ta batzaldien arazoa. Urtero sariketa bi eratu bear lirake. Bat: antzerki-lan onenak saritzeko; ta bestea obeto antzeztuko dituzten antzezlari taldeak gorapaitzeko.

Nor-geiago auek alderdi txarrak ba dituzte ere bearrezko zaizkigu nere ustez, ta gure euskal teatroari bizitasuna emango liokete.

Gai onek xehetasun asko ditu ta urrengo batez aizatuko ditugu.

IBALAN